

Vsem učiteljem ljudskih šol in blagim šolskim prijateljem na Kranjskem!

Pri prvem splošnem zboru ljudskih učiteljev v Ljubljani 15. septembra t. l. se je enoglasno poterdilo, da se vse šolske in učiteljske zadeve naj lažje in stanovitneje izvršujejo z združenimi močmi, in da naj se tudi na Kranjskem, kakor po drugih deželah, osnuje učiteljsko društvo; zato naj osnovalni odbor učiteljskega zbora pravila tega društva predloži slavn. c. kr. vlad, in ako bodo poterjena, naj so to očitno naznanja; odbor naj potem sprejema ude, in društvo bode vterjeno. S pismom 18. preteč. m. pod št. 7536 nam kranjskim učiteljem slavn. vlada dovoljuje učiteljsko društvo za Kranjsko s sedežem v Ljubljani. Začasni odbor to novico vsem ljudskim učiteljem, v glavnih in malih šolah, na Kranjskem veselo naznanja in jih bratoljubno vabi, da bi vsi — od prvega do zadnjega — in tudi drugi šolski prijatelji obilno — pristopili k temu društvu. Vrednik „Uč. Tovarša“ bode začasno sprejemal ude, vpisnino in letnino, ter bode njih imena naznanjal v svojem listu od novega leta 1869. naprej, o katerem času se bode jelo šteti tudi prvo društveno leto. Vnanji udje plačajo 1 gold. vpisnine in 1. gold. letnine; udje v Ljubljani in v okolici pa zraven vpisnine 2 gold. letnine. Naše geslo naj bo: „moč in napredek v združbi“. Bog daj srečo!

V Ljubljani 15. decembra 1868.

Začasni odbor:

osnovalni odbor prvega občnega zbora ljudskih učiteljev na Kranjskem.

P r a v i l a

učiteljskega društva na Kranjskem s sedežem v Ljubljani.

Društvena naméra.

§. 1.

Naméra društva je: združiti vse ljudske učitelje na Kranjskem, da duševno in materijalno napredujejo in da se ljudske šole na Kranjskem vsestransko boljšajo.

Pripomočki.

§. 2.

Da društvo doseže svojo naméro, misli

a. sklicovati shode, pri katerih se bode razgovarjalo o rečeh, ki zadevajo odgojo, poduk in sploh o dolžnostih in pravicah ljudskih učiteljev.

b. Društvo bo svoje družabnike spodbujalo, da pismeno odgovarjajo na zastavljena vprašanja, ter jih tako vnelo za šolsko slovstvo.

c. Društvo bo imelo šolske časopise, knjige in primerne muzikalije, kolikor jih bode moglo kupovati, ali pri dobrotnikih nabirati.

d. Društvene zadeve in koristi bode obravnaval in zagovarjal dosedanji šolski list „Učiteljski Tovarš“.

e. Za svoje stroške bode društvo pobiralo pri služabnikih vpisnino in letne doneske.

Družabniki.

§. 3.

Vsak ljudski učitelj na Kranjskem more pristopiti k društvu.

§. 4.

Družabniki se delé: v prave, podporne in v častne ude.

Pravi udje so učitelji; podporni udje so neučitelji, ki v djanji ali z denarji društvo podpirajo; častni udje so tisti, ki jih društvo hoče zavoljo posebnih zaslug za šolo in učiteljstvo slaviti.

Dolžnosti in pravice družabnikov.

§. 5.

Vsak družabnik mora plačati, precej ko se v to društvo zapiše, 1 gold. vpisnine, in potem bližnji udje, t. j. ti, ki so v Ljubljani ali v okolici, vsak 2 gold. na leto, vnanji pa vsak 1 gold. na leto.

§. 6.

Kdor eno leto potem, ko je bil opominjan, ne plača društvenine, se izbriše iz društva. Kedar pa tak izbrisan zopet k društvu pristopi, mora zopet plačati navadno vpisnino.

§. 6.

Cast in poštenje ukazuje vsakemu družabniku, da po svoji moči podpira vse društvene namere.

§. 8.

Vsak družabnik ima pravico, da sme priti k društvenim shodom in znanstvenim razpravam, in da tu govori in nasvetuje; pravi udje pa imajo zraven te pravice tudi to, da v zboru glasujejo, volijo in da so lahko voljeni.

§. 9.

Vsak družabnik ima pravico do društvenih časopisov knjig in muzikalij, da jih po odmerjenem bralnem redu sme brati in si jih iz knjižnice izposojevati.

Gospodarenje.

§. 10.

Društveno gospodarenje oskerbuje odbor, v katerem je 10 odbornikov, in ti so: pervosednik, njegov namestnik, zapisnikar in knjižnjičar, njegov namestnik, blagajnik in še pet drugih odbornikov. Vse te izvoli občni zbor.

§. 11.

Pervosednik ali njegov namestnik sklicuje, kedar je treba odboreve shode ali seje, jih vodi, ter podpisuje vsa pisma, ki zadevajo društvo. Zraven tega ima on tudi pravico, ako je treba, hitro kaj kupiti ali plačati, da sme izvenredno dovoliti iz blagajnice naj več pet gold., kar pa mora potem v prvi odborovi seji naznanjati. Zapisnikar in knjižnjičar piše pri sejah zapisnik, sprejemlje vsa društvena pisma, naročuje in kupuje in shranjuje društvene časopise, knjige in muzikalije, kakor mu odbor ali občni zbor naroča, ter spisuje in podpisuje s predsednikom vred vsa društvena pisma. Blagajnik spisuje ude, pobira, shranjuje in po pervosednikovem naročilu tudi izplačuje denarje in o vsem tem pri občnem zboru sporoča in kaže račun.

§. 12.

Odbor sklicuje občni zbor in vsakoršne učiteljske shode, zastavlja posamesnim družabnikom in občnemu zboru potrebna vprašanja in razprave, določuje, kateri šolski časopisi in ktere

knjige in muzikalije se naročajo in nakupujejo, ter je sploh društvu zastopnik proti vnanjem. Da so pa odborovi sklepi veljavni, mora biti 6 odbornikov pričujočih. Odbor sklepa z nadpolovičino večino glasov pričujočih odbornikov. Kedar je enoliko glasov, razsodi pervesednik.

§. 13.

Vsako leto o velikih šolskih praznikih skliče odbor občni zbor svojih družabnikov in določi, ktere reči in po kterej versti se bodo v zboru obravnavale. Občni zbor voli pervesednika, blagajnika in potem še osem drugih odbornikov, iz med kterih pa potem odbor voli pervesednikovega namestnika, zapisnikarja in knjižnjičarja in njegovega namestnika.

Občni zbor voli tudi tri pregledovalce društvene blagajnice in knjižnjice, ter razsoja vse prepire med posamesnimi družabniki in med odborom in sploh vse iz društvenega razmerja.

§. 14.

Komur se časopisi, knjige in muzikalije izposojujejo, jih sprejema in vračuje na svojo škodo, ko bi se kaj izgubilo ali pokvarilo. Škodo to določujejo pervesednik, knjižnjičar in blagajnik.

§. 15.

Zastran razpošiljanja društvenega blaga in verste pri branji sestavi po potrebi odbor bralni red, po kterem se mora na tanko ravnati vsakdo, ki kaj potrebuje iz društvene knjižnjice.

§. 16.

Društveno imenje se ne sme deliti. Ako bi kdaj društvo nehalo, naj se gotovi denarji precej dajo društvu „v pomoč učiteljskim vdovam in sirotam na Kranjskem“, ali kakemu drugemu enakemu namenu; knjige, časopisi in muzikalije pa naj se dajo pripraviški šoli v Ljubljani. Društvo pa neha takrat, ko bi razun odbora ne imelo več, nego pet družabnikov.

§. 17.

Pravila se smejo le v občnem zboru prenarediti z večino dveh tretjin pričujočih udov.